

Lapszemle.

A francia dongavám. A tölgydonga beviteli vámjának a francia kormány által tervezett felemelése közelről érdeklí érdekli úgy a fakereskedőinket, mint az erdőbirtokosokat s ez az érdeklődés Franciaországban és nálunk folytonosan nő; időszerűnek tartom tehát e lapok hasábjain megismertetni egy francia lapnak az „Echo Forestiere”-nek egy cikkét, mely érdekes világot vet a francia szakembereknek ezen kérdésben vallott nézeteire.

A külföldről bevitt donga főpiacjai Franciaországban: Zette, Bordeaux és Marseille városok már figyelmeztették a kormányt arra a kritikus helyzetre, melybe a dongavám felemelése által a dongakereskedők és iparosok jutnának.

Ehez a figyelmeztetéshez csatlakozva, az E. Forestiere hivatott fakereskedők nyilatkozatai alapján egészen közelről igyekszik megvilágítani a kérdést s úgy vélekedik, hogy a felforgó körülményekkel nemcsak a vámemelés mellőzését, de magát a vám megszüntetését is indokolni lehet.

A vám — mondja az E. Forestiere — okadatolva lehet két esetben: ha valamely hazai iparág felvirágozását czélozza, tehát annak védelmére szolgál, és ha vele az állam jövedelmének emelését akarjuk elérni.

Ha azonban a vám oly választékra vonatkozik, a mely választék a védelmet nem érdemli meg és nem is követeli meg, vagy ha a második esetben az állam bevétele a vám által nem nagyobbodik, vagy emelkedése nagyon nehezen érhető el, akkor a vámnak nincs valóságos célja s a hozzáfűzött várákozások csak csalódáson alapulnak. Az ilyen vám többet árt, mint maga a szabad kereskedelem.

Ha már most a dongavámot ezen szempontokból vizsgáljuk, nem lesz nehéz bebizonyítani, hogy az mint védvám semmi esetben sem felelhet meg a követelményeknek, egyszerűen azon okból, mert nincs olyan érdek, melyet védelmezhetne.

Sőt azt is könnyen be lehet az E. F. szerint bizonyítani, hogy a dongavám mint védvám nemcsak haszontalan, de magasságához mérten veszélyes is lehet.

Mert hát milyen általános és nyilvános célznak szolgálhatna e védvám?

Adonga készítésre előnyvel, tudvalevőleg, csak nagyobb méretű és tiszta növésű tölgyfák alkalmasak; a fa növekvésének hibái igen nagy faveszteséget vonnak az értékesítés ezen módjánál maguk után, s befolyással vannak e hibák a kész árura is, mely folyadék tartására használtatván, kitűnő minőségű kell hogy legyen.

A francia tölgy összehasonlítva a külföld tölgyfájával, az E. F. beismerése szerint, nem bír sem a kellő tartóssággal, sem elegendő hasadékonysággal, a mi a dongakészítés első feltétele. Ebből kifolyólag a francia erdőbirtokosok már előre legyőzve látván tölgyeseiket minőség tekintetében a külföldiek által, a védvám daczára sem fognak merészkedni a donga nagyban való termelésébe bocsátkozni, hanem úgy mint eddig, csak a környék szükségletének fedezésére fognak szoritkozni. Sokosan teszik, mert reájuk nézve mindig előnyösebb lesz a tölgyet épület- és műfára dolgozni fel, mint dongára, a melyhez fájuk egyáltalán nem alkalmas.

A francia erdők maguk megérdemlik a kedvezményben való részesítést, de ebben az esetben a kedvezménynek nem lesz meg a kívánt eredménye s a védvám a dongacsinálást éppen nem fogja emelni.

De feltéve, hogy a francia erdőbirtokosok erdeiket dongacsinálásra használnák ki, akkor is a nyerhető donga a szükségletnek csak egy jelentéktelen részét lenne képes fedezni és ezt is csak rövid ideig, mert az arra alkalmas tölgyesek igen hamar kifognának, állandóan pedig Franciaország összes erdei sem képesek 10 darab dongát sem adni oda, a hol 100 darab szükséges.

Nem régen történt, hogy a bortermés váratlanul jól ütven ki, a szükséglet messze túlhaladta a donga-készleteket s ez a körülmény megint a donga árának gyors emelkedését vonta maga után. Az ilyen váratlan árfelszökkenéseknek rendesen a termelés fokozása és az általános kínálat növekvése szokott következménye lenni. Franciaországban azonban ez akkor sem következett be s a francia donga egy lábnyi tért sem foglalhatott el a külföldi elől.

Miért kell hát oly tüzesen gátolni a külföldi donga bevitelét? kérdi az E. Forestiere. Ha itthon nyers fa van és a követelményeknek megfelel, úgy sem szükségli a védelmet. A tulajdonképeni protekció, a melyet az opportunitás megkövetel, az földmivelés pártfogásba vétele. A külföldi dongára vetett védvám azonban ezen protekciót is legyőzi, még pedig sokkal jobban, mint az első tekintetre feltehető.

Franciaország — mondja az E. F. — a legtöbb bort termelő és fogyasztó ország, mely terménye jó hírére támaszkodva, jogosan törekedhetik arra, hogy terményével a világ összes borpiazzait eláraszthassa. De a bortermelés mai napság igen drága s a francia bortermelőn kis áldozattal éppen nincs segítve.

Minek emelni hát most még a hordók árát is mesterségesen, midőn az magától is elég magasra fog hágni egyrészt a bortermelés emelkedésével arányban növekedő kereslet folytán s másrészt a donga értékének emelkedése folytán, mely az erdők fogytával a külföldön okvetetlenül bekövetkezik. Franciaország donga-

termelése egészen jelentéktelen, semmi oka sincs tehát arra, hogy a földmivelési czélokra szükséges faanyag bevitelét a jó viszonyban álló külföldnek megnehezítse.

Egy meggondolatlan védvám esetleg lehetetlenné tehetné a francia boroknak gazdaságilag legjobb elárúsítását, ez pedig most, midőn Franciaország szőlőinek újraalkotásával sokat remél elárúsítani, kétszeresen kár volna.

Mint fináncz-vámost az E. F. színtén elítéli a donga-vámost s azt mondja, hogy a vám emelése az állam jövedelmeinek gyarapítása szempontjából is csak akkor lenne okadatolható, ha a tarifa értékostályai biztos alapon nyugodnának s a jövedelem könnyen elérhető volna.

Ha most a második álláspontból indulunk ki, ha a vám emeléséttal okadatoljuk, hogy az állam jövedelme nagyobbodjék, akkor megkivántatik, hogy a megállapított tarifa értékostálya biztos alapon nyugodjék. De miként lehet a vámot a dongánál biztosan és helyesen megállapítani? Van donga 50 *cm* hosszal és van 1 *m*, sőt nagyobb hosszal is, a mi pedig a szélességet és vastagságot illeti, itt a különböző méretek a végtelenbe mennek és épen úgy a donga minősége is. Ezen körülményen pedig nem lehet változtatni, mert a sokféle eltérést a dongára feldolgozott törzsek minősége hozza magával. Ha a becslés „ad valorem“ fog történni, a mintadarabok hiánya és a becslés nehézsége folytán el kell hagyni a térfogat és súly szerinti becslést is, mert a legrosszabb fa a legtöbbet nyom és aránylag a legnagyobb térfogatot foglalja el.

Mindezek alapján az E. Forestiere azzal végzi cikkét, hogy ha a dongának az 1892-ik évi tariffában okvetetlenül benn kell lenni, ám vegyék fel bele az amerikai dongát, de őrizkedjenek a donga-behozatal általános megadóztatásától és különösen azon donga megadóztatásától, melyet Franciaország az Osztrák-Magyar monarchiából nyer, mert ez jó minősége folytán különösen keresett.

Mihálcics Miklós.

Vidéki levél.

S z e g e d, 1891. február 20.

Tekintetes Szerkesztőség! Az idei tél következményeiben a vadállományra és a mező- s erdőgazdasági szempontból hasznos apróbb szárnyasokra nézve irtózatos!

Az apró vad és hasznos madárféle roppant mérvü